

N:o 109.

Af herr **E. G. H. Åkerlund**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändring af § 4 mom. 1 i kongl. förordningen om hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 augusti 1881.

Sedan staten vidtagit åtgärder för att åstadkomma en jemlik beskattning af landets jordegendom samt för sådant ändamål eftergifvit mycket betydande ordinarie inkomster, härflytande från grundskatter m. m., synes mig ingalunda rättvist och nyttigt, att enskilde jordegare fortfarande tillåtas åsätta ganska ansefliga delar af landets jord nya betydliga grundskatter, att utgå för all framtid i form af afgälder från för alltid afsöndrade lägenheter. Dessa afgälder, som väl egentligen äro afsedda att motsvara hvad af hela stamhemmanets eller stamlägenhetens räntor och öfriga allmänna utskylder, vid jemförelse af egornas storlek och beskaffenhet, å den afsöndrade jorden belöper, åsättas nemligen i regeln ingalunda efter denna jemförelsevis låga beräkningsgrund, utan sättas, med anledning deraf att i ämnet gällande förordning i fråga om afgäldernas storlek endast stadgar, det desamma icke må *understå* sagda belopp, i synnerligen många, ja kanske i de flesta fall så höga, att de säkerligen afses skola ersätta en god del af, om icke nära nog hela den köpeskillning, som eljest kunnat vid försäljning i ett för allt betingas. Härigenom går icke allenast staten miste om de inkomster, desamma eger uppbära i mån af storleken utaf köpeskillningarna för försåld jord, utan, hvad värre är, bringas många personer, hvilka arbetat och försakat under större delen af sitt lif för att kunna blifva i stånd att förvärfva en egen torfva, sedan detta lyckats samt byggnader derå uppförts, odlingar verkstälts m. m., derhän, att de få gå ifrån alltsammans, emedan de öfverdrifna utskylderna omöjligen kunna utgöras.

Bih. till Riksd. Prot. 1896. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 21 Häft. (N:is 109—114). 1

Att köpare af jordlägenheter, åtminstone dylika af arbetsklassen, mycket sällan reflektera öfver, huru stora de oftast i spanmål bestämda afgälderna å afsöndringar i verkligheten komma att blifva, torde vara så bekant och af erfarenheten bekräftadt, att jag derom ej behöfver orda.

På grund häraf och då, såsom ofvan antydts, fortvaron af enskilde jordegares rätt att för all framtid åsätta afsöndrad jord huru oskäligen utskylder, de finna för godt, är stridande emot de principer *staten* numera tillämpar vid beskattning af jordegendom, då vidare dylik rätt bereder tillfällen för vinningslystne jordegare att försäkra sig om oskäligen fördelar på oftast mindre bemedlade personers bekostnad, och då slutligen ej omöjligt är, att staten i en framtid nödgas inlösa de afgälder, som blifvit afsöndrade lägenheter åsätta, utöfver hvad dem bort åligga för deras verkliga andelar af stamjorden, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t ville anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag ej mindre till sådan ändring utaf § 4 mom. 1 i kongl. förordningen om hemmansklyfning och jordafsöndring af den 6 augusti 1881, att afgäld å afsöndrad lägenhet ej må åsättas till högre belopp, än att afgälden motsvarar hvad af hela hemmanets eller lägenhetens, hvarifrån afsöndringen skett, räntor och öfriga allmänna utskylder, vid jembörelse af egornas storlek och beskaffenhet, å den afsöndrade lägenheten belöper, än äfven till bestämmelser, som berättiga innehafvare af afsöndrad lägenhet att åtnjuta lindring uti från sådana lägenhet utgående afgäld i den mån de ordinarie utskylderna å stamhemmanet eller den lägenhet, hvarifrån afsöndringen skett, minskas.

Stockholm den 26 januari 1896.

E. Åkerlund.
